

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Tractatus Primus. De Sacramentis in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

LIBER VI.

De Sacramentis.

Habebit hic liber Tractatus sex, 1. agetur de Sacramentis in genere, 2. de Baptismo, & Confirmatione. 3. de Eucharistia. 4. de Pœnitentia. 5. de Extrema unctione & Ordine. 6. de Matrimonio.

TRACTATUS PRIMUS.

De Sacramentis in genere.

CAPUT I.

De natura Sacramenti novæ legis.

DUBIUM I.

Quid sit Sacramentum?

Resp. Est res sensibilis, quæ ex stabili institutione Christi, vim habet sanctitatis, siue gratiæ justificantis efficiendæ, & per consequens significandæ. *Vnde res solvæ.*

¶

LAD

I. Ad essentiam Sacramenti requiri tria. 1. Ut sit signum stabile. 2. Ut significet veram sanctitatem. 3. Ut eandem efficiat ex opere operato, id est, usu suo & applicatione, per propriam efficaciam & non ex opere operantis, sive per actum aut dispositionem ministrantis, vel subiectantis: quæ etsi ad effectum Sacramenti requiruntur, non tamen ut causa, sed ut conditio sine qua non.

II. A definitione talis Sacramenti excluduntur Sacrificia tam novæ quam veteris legis, quia hæc non sunt instituta ad gratiam ex opere operato conferendam. (etsi nihilominus sacrificium novæ legis sic eam impetret ei, pro quo offertur non ut Sacramentum, usu suo & applicatione, sed per modum impetrationis) sed ad cultum Dei præstandum. *Con. d. 60. a. 22.* 2. Figuras & sacramenta veteris legis, v.g. circumcisionem, transitum maris rubri, agnum paschalem, varias rituum purificationes, & consecrationes sacerdotum, tum quia à Christo non sunt instituta; tum quia veram sanctitatem non efficiebant. Ac licet Circumcisio aliquando sustulerit peccatum originale per veram gratiam, id fecit vel ex opere operantis in adultis, vel non ex opere operato, simpliciter & rigorosè, tum quia non continuit gratiam ut causam physicam vel ut causam moralem; quando enim erat exhibitam passio Christi, & meritum, ex quo gratia pendebat; sed tantum ex speciali privilegio: tum quia non contulit gratiam formaliter quæ Circumcisio, & ex sua institutione, sed quatenus era professio fidei: neque in applicati

applicationis & usus sui alioquin enim omni non
ponenti obicem, & quidem præter omne meri-
tum contulisset, quod est falsum, v. *Fill. 1. 1. ca. 1.*
Cap. 9. 8. & cap. 8. 3. Ea quæ dicuntur sacramen-
talia, v. g. benedictio Abbatis, consecratio virgi-
nis: quia præcisè ex usu suo, & opere operato,
gratiam non conferunt: uti nec actus virtutum:
præterquam quòd hi sensibiles non sint. 4. Lo-
tionem pedum Apostolicorum, insufflationem
Christi in Apostolos, per quam Spiritum san-
ctum illis dedit. Item verba Christi ad Magda-
lenam & Paralyticum *Luc. 7. Remittuntur tibi*
peccata: quia non fuerunt signa instituta stabili-
ter ad gratiam conferendam. 5. Martyrium ob
eandem causam: esto enim ex opere operato
gratiam conferat, non tamen est specialiter ad
hoc institutum. v. *Scholast.*

DUBIUM II.

Quid circa materiam & formam Sacramen-
torum servandum?

Suppono Sacramentum dupliciter sumi. r. Per
modum compositi physici, in quo res sensibiles
& actio, (v. g. in Baptismo, aqua & ablutio:
in Unctione oleum & unctio) dicitur materia.
Et quidem oleum, & aqua, materia remota, ac-
tio verò illa, materia proxima: verba autem
aut quod eorum loco ponitur, (ut in Matrimo-
nio signum consensus) dicuntur forma. Per mó-
dum compositi artificialis, & tunc dicta materia &
forma, id est, res & verba, simul habent se instar

materiæ; significatio verò eorum, instar formæ
 hic quaeritur de materia & forma, priore sententia

Resp. I. Ut Sacramentum sit validum, debet
 ter materiam & formam, v.g. inter affusionem
 quæ, & pronuuciationem verborum, tanta est
 conjunctio, ut secundum moralem hominum
 æstimationem spectatâ naturâ cujuscunque Sa-
 cramenti, una alteram afficiat hoc est, ut verum
 censentur cadere in talem rem, & cum
 unum totale signum constituere. *vid. Bonac. d.
 q. 2 p. 2. Suar. Con. Eccl. Unde resolves.*

I. In Baptismo, Confirmatione, Unctione,
 Ordine, requiritur talis conjunctio, ut dum mi-
 nister verba pronunciat, moraliter censentur
 iam lavare, &c.

II. In Pœnitentia, absolutio satis diu potest
 differri, sicut in judiciis, sententia post examina-
 tionem causæ.

III. In Matrimonio, unius consensus potest
 alterius consensum tam diu sequi, quam diu
 moraliter permanere censetur; sicut in aliis
 contractibus, *v. Con. hic. c. 6.*

Resp. II. Ut valeat Sacramentum, non debet
 fieri substantialis mutatio materiæ, vel formæ:
 accidentalis verò mutatio, etsi sæpè illicita sit,
 non tamen invalidum facit Sacramentum. Per
 verò substantialis mutatio materiæ dicitur quando
 secundum communem usum & æstimationem
 hominum, differt nomine, & re ab ea, quam
 Christus præscripsit. Accidentaliter dicitur quan-
 do cum ea eundem retinet usum & nomen. For-
 ma mutatio essentialis est, quando non manet
 idem

idem sensus: accidentalis, quando manet. *Laym.*
l. 3. t. 1. cap. 4. *ex communi.* Unde resolves.

I. Nullum est Sacramentum, si materia cruda consecratur, siue hæc differat specie substantiali à pane, siue non: quia communiter non censetur, aut dicitur panis. Item si aquæ artificiales adhibeantur in Baptismo; quia non habent communem usum, & nomen aquæ elementaris; esto physice specie nõ discrepent. *v. infra de Baptismo.*

II. Valet Sacramentum, etsi aqua Baptismi sit calida &c. Item si panis Eucharisticus sit ater, fermentatus &c.

III. Defectu formæ, Sacramentum est nullum: 1. Si literæ aliquæ mutentur, variantes sensum: quod facile fit in initialibus: v. g. in nomine matris, *milli*, &c. 2. Si magna fiat interruptio verborum, ita ut moraliter non videantur coherere. 3. Si forma divisim pronuncietur, v. g. unus dicat, *Ego te baptizo*; alter, *In nomine Patris*. &c. quia erunt duæ formæ imperfectæ, & sensus falsus, *fill. l. 1. cap. 4. q. 5. v. Bonac. q. 2. p. 1.*

IV. Forma valet, etsi nõ liceat. 1. Si omittas voces nõ essentielles, v. g. *Ego & Amen*, in Baptismo. *Enim*, in forma Eucharistiæ, *Bon. d. 4. q. 3. p. 1. n. 9. & 10. ex Suar. &c.* 2. Si quid addas, v. g. *In nomine Patris*, qui te creavit, &c. 3. Si substituas synonyma, v. g. *abluo*, pro *baptizo*. 4. Si tantũ transponas, ut, *Hoc meum est corp⁹*; *Te ego baptizo*. 5. Si verba corumpas ob præcipitantiã, & balbutiem; v. g. *hoc est corp⁹ me⁹*, vel, *hic est enim calix meus*. 6. Si interruptio fiat parva, v. g. *Ego te baptizo*, & interponat ista aqua est nimis frigida, vel

CAPUT II.

De ministro Sacramentorum.

DUBIUM I.

Quid requiratur, ut Minister det valide
Sacramentum.

Resp. Ad valorem Sacramenti in Ministro
non fides vel probitas sed præter potestatem (&
jurisd. & ionem in quibusdam) requiritur inten-
tio, seu voluntas, saltem virtualis & absoluta, vel
huic æquivalens, faciendi non tantum externum
illum actum, sed Sacramentum, vel saltem id
quod facit Ecclesia, vel quod Christus instituit.
Est Communis ex *Trid. sess. 7. Can. 11.* Ratio
prioris partis est quia Sacramenta operantur, non
ex dispositione Ministri, sed virtute divina, secun-
dum institutionem & meritum Christi. Ratio
posterioris, quia ad consecutionem Sacramenti, re-
quititur talis intentio, quæ actionem determinet
ad esse Sacramentale, tollatque indifferentiam
verborum & actionum: talis autem non est in-
tentio solius actionis externæ, quæ ad alios fi-
nes, v. g. ad ludum, potest referri.

Dixi I. *saltem virtualis*: tum quia non sufficit
interpretativa, vel habitualis (qualis etiam pot-
est esse in ebrio, & dormiente) cum actus ab ea
procedens non sit humanus & deliberatus, seu
liber

liber in se: dum quia actualis, qua scilicet actu intendis, & vis hoc facere, etsi melior sit & consultata, non tamen requiritur: cum enim ea non sit in nostra potestate, & homofacile distribatur, nimis durum & plenum scrupulis fuisset, si hanc Christus requisivisset. Virtualis autem dicitur, quæ ex actuali præcedente relicta, durat in aliqua actione, vi illius incepta & continuata; ut si ex intentione baptizandi, vel celebrandi, vadas ad Ecclesiam, sacras vestes induas, altare vel baptisterium accedas, etsi interim omnia alia cogites. Ratio, quia hoc sufficit, ut actio illa sit humana, & moralis. *Lay. l. 5. t. 1. c. 5.* Unde resolves.

I. Si Sacerdos habens forte ante se panem, recitet fictum, & verba Christi, non ideo consecrat.

II. Impotens rationis, ebrius, vel somnians, non conficit Sacramentum, etiamsi ante ebrietatem, vel somnum id intenderit: quia non agit humano modo. *Laym. l. c.*

III. S. Athanasius in lusu puerili verè baptizavit quia intendit facere, quod viderat in templo fieri ab Episcopo.

IV. Hæreticus validè baptizat, & contrahit matrimonium, etsi non credat hoc esse Sacramentum, videat & contemnat; imò etsi nolit facere, quod facit Ecclesia Romana, sed quod sua, falso putans non Romanam, sed suam esse verà; etsi etiam per hoc nolit conferri gratiam. Ratio, quia intentio generalis, quæ vult quod Christus instituit, prævalat intentioni provenienti ex errore privato. *Boz q. 3 p. 2. num. 9. Surr. Fill. &c.*

V. Non debet repetere sub conditione conse-

crationem, qui in ipsa fuit distinctus; vel qui
nores hostias ad altare detulit, de quibus ma
rem consecrans, non explicite cogitavit, nec
textit.

Dixi II. *Absoluta*: quia conditionata super
dit effectum, quod, præterquam in matrimonio
fieri non potest. *Vnde resolves.*

I. Validum est Sacramentum, collatum
e conditione præterita, aut præsentis necessaria
contingente, si conditio verè sit impleta:
absolvo te, si vis dimittere concubinam, si cap
es: baptizo te, si non es baptizatus; *Ben. Jus
sum. 18..*

II. Nullum est Sacramentum, datum sub con
ditione futura, siue sit hæc contingens, ut abso
vo te, si restitues, si dimiseris concubinam, &
siue necessaria: adjecta animo suspendendi Sacra
mentum, ut absolvo, si cras sol oriatur. *Ben. Jus
sum. Con. etc.*

III. Dubium est Sacramentum, collatum sub
e conditione occulta, humano modo incognoscibi
bili: v. g. baptizo si es prædestinatus, si Deus vo
det te hoc anno moriturum.

IV. Graviter peccat, qui administrat Sacra
mentum (excepto Matrimonio) sub conditio
ne, non solum futura, (quod semper est mortale)
sed etiam præsentis, aut præterita; siue in se sit
profus occulta, quod etiam est mortale; siue
humano modo cognoscibili, quod tamen dubi
um est, si fiat ex causa rationabili: raro veniale
sæpius mortale, si absque ulla causa. Ratio quia
aut nullum facit Sacramentum, aut dubium, aut
validum

validum quidem, sed non sine nugatione in se
gravi. v. Bonas. l. c. Suar. Con. Eccl. Scholast.

DUBIUM II.

Quid requiratur in Ministro, ut licite
ministret?

Resp. I. Præter eã, quæ ad valorem requirun-
tur, requiritur probitas, sive ut sit in gratia: tum
quia Christo, cujus est Minister, debet se confor-
mare: tum quia sancta sanctè sunt tractanda:
tum quia ad hoc quidam singulariter ordinan-
tur, & gratia peculiari donantur, ac proinde hoc
curare præ aliis sunt obligati. Ita Laym. l. c. &
commun. Unde resolves.

I. Peccat graviter, qui conficit Sacramenta,
non habens sufficientem jurisdictionem, vel de-
bita rationabiliter dubitans, vel qui censurâ est
prohibitus.

II. Non licet Sacerdoti administrare Sacra-
menta, cum attritione cognita: quia adhuc est
extra statum gratiæ, Bon. q. 3. p. 2. §. 1.

III. Non tamen necessariò præmittit confes-
sionem. (nisi velit celebrare) etsi sit consultius:
quia de hoc nullum est præceptum: & ad delenda
mortalia sufficit contritio. Vasq. d. 136. cap. 1.
Card. de Lugo d. 8. §. 9.

IV. Minister Sacramenti ad id ordinat⁹, si con-
ficiat & ministret solemniter in mortali, v. g. si
baptizet, vel celebret, peccat mortaliter toties,
¶ 6 quo-

quoties (quod etiam verum esse voluit *Syl.* *def. & Bonac. Gran. con. t. 3. d. 5. d. 5.* de Diaconis ex speciali commissione baptizante) nisi forte periculum sit in mora, nec possit tam cito conteri, aut conteri: eo enim casu baptizare, vel absolvere moribundum, in statu peccati, non est irreverentiam, docet *Card. de Lugo d. 8. §. 9. n. 1.*

Dixi I. *ad id ordinatus*: etsi enim Laicus in necessitate baptizet, cum conscientia peccati mortalis, non peccare mortaliter, docet *Con. l. r. §. 1. c. 5. q. 10. ex Suar. &c.*

Dixi II. *solemniter*: nam si sine solemnitate baptizet, excusat à mortali *Suar. Con. Fil. l. r.*

V. Alii qui conficiunt & ministrant, non peccant mortaliter, v. g. cum Laici in necessitate baptizant, vel ministrant sibi invicem Matrimonium in mortali. Ita contra *Syl. v. Vasq. & alios*, docet *Suar.* cum aliis: qui tamen vult eos peccare mortaliter, quatenus hoc in mortali suscipiunt. Ita etiam *Fil. Fern. Sanch. Con. q. 64, a. 6. dub. 1.*

VI. Qui ministrat, etsi non conficiat: ubi assistiam, in mortali, peccat mortaliter, ut habet communis. *Suar. Fil. Laym. Bon. & aliorum*, contra *Vasq.* cuius sententiam *Diana* rectè notat esse probabilem, sive sit Sacerdos, sive Diaconus, ut *v. p. 3. t. 4. R. 195.* Idem docet *Card. de Lugo d. 1. num. 155.* Et quidem aliqui putant, tot mortalia committi, quot communicantur: quod minus videtur probabile, cum mortaliter non sit nisi una distributio, & una indigna administratio. Ita *Tann. 2. 2. Henric. Fil. n. 87. &c. contra Ben. & Coy.*

VII. Etsi probabile sit, quod docet Sylv. Ca-
jet. Fill. tom 1 l. cap. 6. num. 87. Navar. & Sa.
V. Ordo. Diaconum & Subdiaconū, si cum mor-
tali in ordine suo ministret, item Sacerdotem, &
Episcopum, si sacramentalia exerceat: nuptias,
aquam benedicat: altaria, templa, vasa consecret,
concoquetur, Eucharistiam de loco in locū trans-
ferat, peccare mortaliter. Contrarium tamen vi-
detur verius, ut docet Suar. Vasq Laym. Con. q.
64 a. 6. dub. 1. Car. de Lugo l. c. Ratio, quia hæ a-
ctiones non tendunt proxime ad sanctificatio-
nem animæ, ex opere operato, sicut actiones sa-
cramentales.

VIII. Non videtur vera esse sententia, quæ docet
esse mortale, tangere in mortali corporalia, cali-
ces, reliquias &c. Sayr. Suar. Bon d. 1. q. 3. p. 2.
Quod si quis in mortali, (etiam Laicus in neces-
sitate) elevet de terra Eucharistiam non videtur
aliud agere, quā si Christū in hac vita lapsum ele-
vasset: secus tamē, si quis id extra necessitatē teme-
rè præsumat, exemplo Ozæ, Bon d. 1. q. 2. p. 2. n. 12

Resp. II. Requiritur præterea, ut exhibeat ac-
curet, non tantum quæ ad substantiam Sacra-
menti sunt necessaria, sed etiam quæ ad decorem,
ve ex natura rei, sive ex præcepto Ecclesiæ, spe-
ctant. Ratio prioris, quia alioqui Sacramenta de-
honestat, & tractat indignè. Ratio posterioris,
quia Sacramenta sanctè sunt tractanda & præcep-
ta Ecclesiæ obligant in conscientia. Unde respo. ves.

I. Peccat ministrans mortaliter: si utatur ma-
teriâ, vel formâ falsâ, vel (extra necessitatē) du-
biâ, Bon. d. 1. q. 2. p. 1. num. 32. 2. si omittat inten-
tionem

tionem requisitam. Quod si verò dubiū oriatur, & non tantū inanis scrupulus, (is enim rejici debet) an forma fuerit legitima, vel an legitime & integrè prolata, tunc etsi speculativè probabile sit, formā esse legitimā, in praxi tamen iteranda erit sub conditione, quia tutius hic eligendū est.

II. Peccat quoque, (graviter vel leviter pro gravitate materiæ) 1. qui verba formæ corruptè, inarticulatè, indevotè pronunciat. 2. Qui materiam, vel formam, vel cæremonias, contra Ecclesiæ morē, quamvis accidentaliter, sine causa mutat, vel omittit. Quod si fiat ex contemptu, est mortale; si ex negligentia, sæpe est mortale, quādo ea magna est, & in re gravi v. *infr. c. 4. d. 1.*

III. Peccat graviter, qui ministrat Sacramentum publico peccatori, vel aliter indigno, nisi indignitas sciatur ex confessione, vel sit occulta indignitas, & ex negatione sequeretur infamia, ut patet ex praxi Ecclesiæ, & Christi, qui Judæ Eucharistiam dedit. Gravius peccaret, qui, ne daret indigno, porrigeret ei hostiam non consecratam, etsi sic cum eo convenisset; aut qui non audens indignè celebrare, simularet Missam, edens hostiam non consecratam, quia quantum est ex se, dat occasionem Idololatriæ: *vid. Bon. d. 1. q. 6. p. 4. Suar. Con. Eccl. Scholast.*

CAPUT III.

De suscipiente Sacramentum.

DUBIUM I.

Quæ dispositio requiratur ad valorem Sacramenti, in suscipiente?

Resp.

Resp. Ad valorem Sacramenti in adultis ratione utentibus, intentio percipiendi sacramentum, interpretativa saltem, requiritur, & sufficit: (excepe Pœnitentiam, de qua infra.) Ita commun. Theologi omnes cum *D. Thom.* contra *Cajet.* qui putat in suscipiente nullam intentionem requiri, modò contrariam non habeat. Ratio responsionis est, quia sicut adultus non justificatur sine proprio consensu; ita nec per Sacramentum iniuriatur & consecratur Deo, sine eodem consensu, si eius sit capax. *Bon. d. 9. 6 p. 2.*

Dixi, *adultis, &c.* quia cum tantum requirantur conditiones, juxta subjecti capacitatem, parvuli autem, & perpetuò amantes non sint capaces proprię intentionis, sufficit illis intentio Christi, & Ecclesię. *Fill. 1. 1. cap. 8* Unde resolves.

I. Parvuli, uti & perpetuò amantes, validè baptizantur, confirmantur, communicantur, ordinantur, (quod ultimum nefas esset, priora autem olim permittebantur.) *Bon. l. c.*

II. Agris ratione jam privatis, rectè datur Unctio, non tantum si ante petierint, sed etiam si fuerint Catholici, neque constet esse in mortalitate, hoc ipso censentur interpretativè voluisse & petisse, quod alii Christiani, etiamsi de ea nunquam audierint. *Card. de Lugo de sacramentis in genere d. 9 n. 122. &c. commun.*

III. Invalidum est Sacramentum, 1. quod quis suscipit cum intentione neutrali, habens se negativè, 2. quod suscipit fictè, id est, simulatè, non tamen quod factè, id est, indispositè, 3. quod per meram vim, animo omninò repugnantè, suscipitur. *Bon. l. c.*

IV. Va

IV. Validum est Sacramentum, 1. quod qui accipit, vult quod Christiani accipiunt; etsi non credat, aut non velit Sacramentum. 2. quod qui per metum coactus suscipit; cum metus non idcirco sit voluntarium. Matrimonium tamen graviter metu, v.g. injustæ mortis, initum, censetur initum, ut docet Sanch. l. 4. de mat. d. 12. & 14. Card. de Lugo d. 9. num. 133. Et qui ordines gravi metu coactus suscipit, etsi characterem habeat, non tamen tenetur ad continentiam, potestque concluso scandalo nubere, ut suo loco dicam.

DUBIUM II.

Quid requiratur, ut licitè, & cum fructu suscipiatur.

Resp. Ad effectum Baptismi, & Pœnitentiæ, requiritur & sufficit, præter voluntatem sumendi Sacramentum dispositio fidei, spei, & contritionis, non autem requiritur charitas, sive ut gratiam habeat: quia hæc Sacramenta dicuntur mortuorum, quod ipsa primam gratiam, seu vitam donent. Ad reliqua vero Sacramenta, quæ dicuntur vivorum, requiritur, ut sit in gratia: quia illi non primam, sed secundam tantum gratiam, id est, augmentum tantum gratiæ conferunt. Et si subinde per accidens dent primam, cum quis peccat bona fide se carere mortali. Laym. d. 6. Bon. d. 1. q. 6. p. 1. Unde resolves.

I. Etsi æqualiter dispositi æqualem magis tamen dispositi maiorem Sacramenti fructum, præter characterem, consequuntur: tum quia

congru
uberio
tum qu
tionem
omni
II
secrata
rione f
dem n
tamè
Bon d
mis; c
neque
privat
vare fr

Re
dicur
gioni
auter
aqu
conf
Epi
ant d
& co

C
A
668

congruum est, Sacramenta ita instituta esse, ut
uberius gratia detur pro dispositione subjecti;
tum quia non videtur is, qui vehementem attri-
tionem ad Baptismum, vel Pœnitentiam affert,
omni fructu carere.

II. Qui sumit hostiam, quam nescit esse con-
secratam, cum instar alterius animalis, sine inten-
tione sumendi, Sacramentum sumat, accipit qui-
dem materialiter rem, quæ est Sacramentum, non
tamē sacramentaliter & cum fructu. Idem docet
Bon. de eo, qui sumit Sacramentum ex causa fa-
mis; quod videtur intelligendum, si ex ea sola;
neque enim videtur Sacerdos fructu Sacramenti
privati, etsi sumpturus calicem, simul etiam le-
vare sitim intenderet. v. Bon. l. c. num. 3.

CAPUT IV.

*Quid sint Sacramentalia, & quid
efficiant?*

Resp. Cæremoniæ Ecclesiasticæ, quæ vulgo
dicuntur sacramentalia, sunt actus externi reli-
gionis ad colendum Deum accommodati Tales
autem communiter vocantur oratio Dominica,
aqua benedicta, esus eulogiarum olim in usu,
confessio generalis, elemosyna, benedictio ab
Epi copo, vel Abbate con/e rato data quæ ex
antiqua traditione dicuntur remittere venialia,
& continentur hoc versu:

*Orans, tinctus, edens, confessus, dans,
benedicens.*

*Ad quæ etiam revocantur, unctio pectoris,
unctio.*

unctio in Regem, & similes, item multæ aliæ ceremoniæ, & res etiam ipsæ sacræ, quæ in Ecclesia partim ab Apostolis traditæ, partim postea institutæ sunt, ut Exorcismi; insufflationes, prima tonsura, benedictiones & consecrationes relictarum rerum, & personarum; ut Ecclesiæ, calicis, &c. ipsæ etiam herbæ, lumina, vinum Joannis, cerei agni, signum S. Crucis. Quæ ergo, quam vim habeant, non ex opere operantis, cum certum sit, sicuti per alia pia opera, sed etiam iis nos mereri, sed ex opere operato.

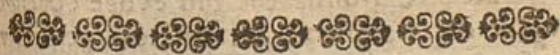
Resp. II. Non habent vim ex opere operato conferendi gratiam, aut remittendi peccata sua & per se, sed tantum, quatenus in nobis piæ motum excitant. Ratio prioris est, tum quia nullamquam promissio gratiæ, aut remissionis peccatorum, iis facta reperitur; tum quia peccatum etiam veniale non remittitur sine infusione gratiæ, quam conferendi ea nullam per se habent vim. Ratio posterioris, quia id accommodatū est sacramentalium institutioni & consecrationi, quæ fit per preces Ecclesiæ, quibus ipsa nobis talis motus precatur. *Con. q. 71. a. 3.* Unde resolves.

I. Gratia prævenientes, & pii motus, conferuntur per sacramentalia, per modum impetrationis, quæ non omnino infallibilem effectum habent.

II. Peccat graviter, qui sacramentalibus falsam materiam supponit, ut pro aqua lustrali faciendâ, urinam.

III. Sacramentalia quandoque operantur beneficia corporalia, v. g. sanitatem, per motum impe-

impetrationis, ratione precum Ecclesie. Imo
quædam etiam vim habere, [v. g. fugandi Dæ-
monem] per motum operis operati, ex singulari
privilegio, docet *Henriq. l. 1. cap. 2. Sotus & alii.*
Quia, inquit, etiam Ethnici, in quibus nec in-
tercesserunt preces Ecclesie, nec meritum ope-
rantium, quandoque signo Crucis [quod quidam
etiam putant de nomine Jesu] à Dæmone liberati
fuisse dicuntur? quod tamen alii eorum virtuti
objectivæ, quasi naturali, ascribunt, de quos plura
apud Scholasticos. v. *Marat. d. 10. f. 1.*

TRACTATUS II.

De Baptismo & Confirmatione.

CAPUT I.

De Baptismo?

Non agitur hic de Baptismo sanguinis, id est,
martyrio; nec de fluminis, seu spiritus, id
est, contritione, cum voto Baptismi, vel deside-
rio, quia non sunt Sacramenta: sed de Baptismo
fluminis, qui definitur, Ablutio corporis exte-
rior, facta sub præscripta forma verborum.

DUBIUM I.

Quæ materia Baptismi?

Resp. Materia remota licita, est aqua conse-
crata.